

UDC 94(597):37:323(597)

INFLUENCE OF SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL RESOURCES ON THE FORMATION OF THE INTELLECTUAL POTENTIAL OF VIETNAM

V. Musiychuk

PhD (Philology), Senior Fellow

A. Yu. Krymskyi Institute of Oriental Studies, NAS of Ukraine

4, Hrushevskoho Str., Kyiv, 01001, Ukraine

victoria.viet@gmail.com

Intellectual potential manifests itself in different ways in different epochs and countries. In certain periods of history, the fundamental science, technical achievements, the presence of large universities or the level of education of the entire population, etc., came to the fore to ensure the intellectual potential of the state. As many scientists argue the condition of science and education of the state is one important of the main factors that determine the intellectual potential in the modern world.

The author considers the definition of the concept of intellectual potential, the state of problem development, as well as the methodology for assessing the state of intellectual potential at the macro level commonly used in scientific research. In this study, the author dwells on the consideration of intellectual potential at the macro level, since it aims to highlight the state of the issue at the society and state level, in particular, Vietnam.

The article is devoted to the current state of the systems of education and science of Vietnam and their influence on the formation and development of intellectual potential of this country at the macro level. Saturation of scientific and pedagogical personnel, expenses for scientific research, development of material and technical base of science and education allows to determine the current state and vector of the future economic development of society. This study provides a description of the functioning of the spheres of education and science, as well as an attempt to determine how creating conditions for competitive education and science affects the development of intellectual potential.

The article examines educational and scientific opportunities for the development of intellectual potential of Vietnam, based on the legislative framework and national strategy, as well as statistical data in the relevant fields.

Keywords: intellectual potential, education of Vietnam, science of Vietnam, scientific research, technology development

B. A. Мусійчук

ВПЛИВ НАУКОВО-ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ НА ФОРМУВАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ В'ЄТНАМУ

Вступ. Інтелектуальний потенціал проявляється по-різному в різні епохи та в різних країнах. У певні періоди історії для забезпечення інтелектуального потенціалу держави на перше місце виходили то фундаментальна наука, то технічні досягнення, то наявність великих університетів або рівень освіченості всього населення тощо. До основних факторів, що визначають інтелектуальний потенціал у сучасному світі, на думку багатьох науковців, є стан науки та освіти держави.

Поняття та оцінка інтелектуального потенціалу (ІІ). Сьогодні поняття інтелектуального потенціалу трактується по-різному. Які саме критерії необхідно використовувати при оцінці інтелектуального потенціалу держави, також остаточно не

визначено. У методологічному плані залишається багато невирішених питань щодо кількісно-якісних характеристик інтелектуального потенціалу зайнятого населення, переліку галузей, які активно його застосовують, формуючи сектор знань.

Дотепер загальноприйнятого визначення поняття “інтелектуальний потенціал” не вироблено. Виділяють три методологічних підходи (за Леонідовою):

1) філософський, що трактує ІП як “певну абстрактну категорію, що позбавлена здатності змінюватися в часі, але має первісну творчу силу” (Ф. Аквінський, О. О. Ухтомський, П. О. Флоренський та ін.);

2) психолого-педагогічний, що визначає ІП як “здатність до навчання” та зараховує до інтелектуальних якостей особи компетентність, ініціативу, творчість, саморегуляцію, унікальність розуму (Д. Б. Богоявленська, Л. С. Виготський, О. І. Кочетов, О. І. Субетто та ін.);

3) соціально-економічний, що співвідносить комплексну характеристику рівня розвитку інтелектуальних, творчих можливостей ресурсів країни, галузі, особи з функціонуванням сфер освіти і науки та прискоренням науковотехнічного прогресу (В. К. Левашов, Б. Г. Клейнер, Ю. П. Лежніна, Р. Ю. Лещинер, О. І. Татаркін, О. Ф. Мартинов та ін.) [Леонідова 2015, 351].

У нашому дослідженні більше спиратимемося на соціально-економічні характеристики ІП, зокрема на таке визначення: “Інтелектуальний потенціал – це сукупність усіх інтелектуальних ресурсів, включаючи людей, зайнятих працею в економіці, їх знання, інтелектуальні здібності, нематеріальні активи, які характеризують сукупні інтелектуальні можливості, що можуть бути використані в процесі функціонування економіки, перетворюючись в інтелектуальний капітал, забезпечуючи рух до прогресивних соціально-економічних перетворень, а можуть так і залишитися повністю або частково невикористаними” [Семикіна 2012, 42].

Зазвичай виділяють три рівні для дослідження ІП: мікрорівень (особа), мезорівень (підприємство, фірма) та макрорівень (суспільство). У цій статті нас перш за все цікавитиме макрорівень.

Щодо методів оцінки ІП, то дослідники пропонують різні методи визначення індексу розвитку ІП. Для проведення порівнянь на міжнародному рівні часто використовують індекс людського розвитку (ІЛР)¹, розроблений ПРООН. ІЛР складається з трьох показників: рівень довголіття (очікувана тривалість життя при народженні), рівень освіти (рівень грамотності населення та очікувана тривалість навчання), рівень життя (ВВП на душу населення за паритетом купівельної спроможності в доларах США). Таким чином, індекс враховує три сторони життя – фізичну, освітню та економічну. ІЛР В’єтнаму за 2015 рік становить 0,683 (115-те місце, у групі із середніми показниками ІЛР). За період з 1990-го по 2015 р. ІЛР В’єтнаму зріс із 0,477 до 0,683, тобто на 43,2 % [Human Development Report 2016, 2].

Більшість дослідників характеризують сутність та зміст ІП населення з позицій оцінки тенденцій розвитку систем освіти, науки та культури [Ильин 2010, 20–22] як сфер його формування та реалізації. При такому підході використовуються показники насиченості науковими кадрами, видатки на наукові дослідження та розробки, ступінь розвитку матеріальнотехнічної бази науки, що дає можливість визначити не лише позицію країни у світовій спільноті, а й вектор майбутнього економічного розвитку суспільства через створення відповідного макроекономічного середовища для підвищення рівня інтелектуальних ресурсів [Леонідова 2015, 354]. Наприклад, В. Левашов та М. Руткевич пропонують інтегрувати показники ступеня освіченості населення та стану науки в державі. При цьому рівень освіти вимірюється за допомогою трьох індексів: рівень загальної освіченості дорослого населення, відсоток студентства серед населення, частка витрат на освіту у ВВП. Рівень розвитку науки вимірюється за допомогою двох індексів: відсоток людей, зайнятих у сфері науки

та наукового обслуговування, серед зайнятого (економічно активного) населення; відсоток затрат на науку у ВВП [Руткевич, Левашов 2000, 31–33].

Рівень освіти та науки для формування інтелектуального потенціалу країни важко переоцінити. Основу інтелектуального потенціалу кожного суспільства становить освітній потенціал як найбільш узагальнене визначення реальних можливостей розвитку, що надаються йому саме освітою [Дюндін 2010]. Освіту варто розвивати на усіх стадіях формування інтелектуального потенціалу – від сукупних матеріальних витрат суспільства на функціонування системи освіти до успадкування суб'єктом культурних та національних традицій, моральних цінностей, що передаються від покоління до покоління і становлять цементуючий фундамент та забезпечення ефективної діяльності [Каленюк 2001, 72].

Наука є вагомим чинником використання та розвитку ІІ, на думку вчених, з декількох причин: вона є джерелом економічного зростання, інноваційного розвитку країни; накопичення наукової інформації, створення нових знань стає основою для подальших наукових досліджень, передумовою піднесення конкурентоспроможності країни, її могутності у світі; наукові дослідження пов'язані з використанням значних обсягів ресурсів, створенням принципово нових речовин, товарів, послуг, техніки, які швидко змінюють економіку і життя суспільства; наука зумовлює інтелектуалізацію праці [Семикіна 2012, 76–77].

Отже, у цьому дослідженні ми коротко зупинимося на основних показниках освітньої та наукової сфер В'єтнаму, що виступають формотворчим фактором інтелектуального потенціалу цієї країни.

Освітній потенціал В'єтнаму. Освіта в Соціалістичній Республіці В'єтнаму перебуває під юрисдикцією держави. Держава визначає основні цілі, зміст, освітні програми, стандарти для викладачів, системи іспитів та зразки дипломів. Нещодавно відбулося реформування освіти з прийняттям у 2016 році структури системи національної освіти та рамок кваліфікацій (постанови уряду СРВ 1981/QĐ-TTg và 1982/QĐ-TTg від жовтня 2016 року). Згідно з прийнятою структурою, система в'єтнамської освіти складається з восьми ступенів: ясла, дитячий садок, молодша школа, середня базова школа, середня загальноосвітня школа, вищий навчальний заклад, магістратура, докторантура. Починаючи зі ступеня середньої загальноосвітньої школи, освіта поділяється на два потоки: дослідницький та професійний. Крім того, у цій системі освіти передбачена можливість безперервного навчання, починаючи від молодшої школи і вище, система віддаленого навчання (E-learning), можливість паралельного навчання в закордонному виші з отриманням двох дипломів одночасно (2+2, 1+2+1).

Розвиток освіти входить до стратегії державного розвитку СРВ. Зокрема, освіта визначається пріоритетним напрямом для розвитку людського потенціалу. Ця теза підкреслюється в різних державних документах. Крім того, відповідно до загальносоціально-економічного курсу держави на індустріалізацію та модернізацію розроблена Стратегія розвитку освіти на 2011–2020 рр. [Chiến lược... 2012].

Згідно з державним курсом виконується програма з ліквідації неписьменності, встановлення обов'язкової освіти в молодшій та середній базовій школах. За період 2001–2010 рр. кількість дітей, що відвідують дитячий садок із 5 років, зростає із 72 % до 98 %; що навчаються в молодшій школі – з 94 % до 97 %; у базовій середній школі – із 70 % до 83 %; у середній загальноосвітній школі – із 33 % до 50 % [Chiến lược... 2012].

За статистичним звітом Міністерства освіти і підготовки кадрів В'єтнаму, на кінець 2016–2017 навчального року в системі освіти В'єтнаму налічувалося 14 881 дитячий дошкільний заклад (5,09 млн. вихованців), 15 052 закладів молодшої школи (7,8 млн. учнів), 10 928 закладів базової середньої школи (5,24 млн. учнів),

2 811 закладів середньої загальноосвітньої школи (2,5 млн. учнів) [Số liệu... 2017a; 2017b, 2017d, 2017e]. Відповідно до Стратегії розвитку освіти до 2020 року в'єтнамські діти обов'язково мають відвідувати молодшу школу (99 %) та базову середню школу (95 %), щодо навчання в загальноосвітній середній школі планується досягти показника 80 %.

Згідно зі статистичними даними Міністерства освіти і підготовки кадрів В'єтнаму на кінець 2016–2017 навчального року в системі освіти В'єтнаму налічувалося 235 вищих навчальних закладів (у т. ч. 170 державних, 60 приватних, 5 іноземних), 37 науково-дослідних інститутів з докторантурою, 33 педагогічних коледжі та 2 педагогічних училища [Số liệu... 2017c].

За звітний рік у вишах навчалася 1,76 млн. студентів, що приблизно дорівнює показнику 2015–2016 навчального року. Магістрів налічувалося 105 801 (на 12,8 % більше в порівнянні з 2015–2016 н. р.). Кількість докторантів – 15 112 (на 21 % більше в порівнянні з 2015–2016 н. р.).

При цьому кількість викладачів також має тенденцію до зростання. У 2016–2017 н. р. налічувалося 72 792 викладачі вишів, що на 4,6 % більше порівняно з 2015–2016 н. р., у т. ч. викладачів зі ступенем доктора наук – 16 514 (на 21,4 % більше), зі ступенем магістра – 43 065 (на 6,6 % більше) [Số liệu... 2017c]. Необхідно зазначити, що ступінь магістра у В'єтнамі можна порівняти з українським ступенем кандидата наук (за рівнем підготовки, системою іспитів і захисту дисертації, а також престижем у суспільстві). Отже, сукупна кількість викладачів з науковим ступенем становить 81,84 %, що є високим показником. Теперішній показник кількості докторів наук серед викладацького складу 22,69 % уже досить близький до визначеного Стратегією розвитку освіти до 2020 року показника 25 %.

У 2016–2017 н. р. до університетів та коледжів вступило близько 41 % випускників середніх загальноосвітніх шкіл, до професійних коледжів та училищ – 23 %, приступили до навчання в центрах професійної освіти – 13 %, пішли працювати близько 10 % [Lê Văn 2017]. Таким чином, відсоток тих, що продовжують навчання після загальноосвітньої школи, достить високий, що є позитивною тенденцією для формування інтелектуального потенціалу держави.

Видатки на освіту з держбюджету постійно зростають (із 15,3 % у 2001 р. до 20 % у 2010 р.).

Науковий потенціал В'єтнаму. Розвиток науки та технологій визначений як один із важливих напрямків індустріалізації та загального розвитку В'єтнаму. На 12-му з'їзді компартії В'єтнаму було поставлено завдання довести розвиток наукової галузі до рівня провідних країн АСЕАН до 2020 року, а до 2030 року в окремих галузях науки зайняти провідні світові позиції.

Згідно із Законом про науку і технології 2013 року, до наукових баз належать: 1) науково-дослідні установи та установи з розвитку технологій (наукові інститути, академії, центри, лабораторії, дослідні станції тощо); 2) вищі навчальні заклади (університети, інститути, коледжі, академії); 3) установи з надання послуг у сфері науки та технологій (центри, офіси, лабораторії тощо). У 2014 році відсоткове співвідношення між видами наукових баз було відповідно: 1) 47,9 %, 2) 32,0 %, 3) 20,1 % [Tiêm lực... 2014].

За даними Міністерства науки та технологій, серед першої категорії 65 науково-дослідних установ підпорядковуються Міністерству сільського господарства та розвитку села, 34 установи – у В'єтнамській академії наук і технологій, 35 установ – у В'єтнамській академії суспільних наук та 25 – підпорядковуються Міністерству охорони здоров'я.

35 % усіх науково-дослідних організацій першої категорії займаються технічними науками та технологіями, суспільно-гуманітарними науками займаються 27 % уста-

нов, аграрними науками – 20,6 %, природничими науками – 11,9 %, медичними науками – 5,4 % [Tiêm lực... 2014].

Серед вищих навчальних закладів у галузі соціально-гуманітарних наук зайняті 46,6 %, у технічних та технологічних науках – 31 %, у медичних науках – 9,4 %, природничих науках – 7,7 %, аграрних науках – 5,3 %.

У третій групі організацій послуг у науковій сфері технічні та технологічні науки становлять 64,2 %, соціально-гуманітарні – 16,5 %, природничі науки – 12,3 %, аграрні науки – 5,7 %, медико-фармакологічні – 1,4 % [Tiêm lực... 2014].

Фінансування науки з держбюджету має негативну тенденцію – з 1,85 % у 2006 році до 1,36 % у 2014 році. Нестача фінансування компенсується надходженнями від приватних структур.

Нижче наведені деякі показники щодо науково-дослідної діяльності та сфери розвитку технологій [KẾT quả... 2014]:

№	Показник	2011 рік	2013 рік
1.	Населення (млн. чол.)	87,84	89,70
2.	ВВП (млрд. донгів)	2779880	3584262
3.	ВВП на душу населення (млн. донгів)	31,64	39,95
4.	Зайняті науково-дослідною діяльністю та розвитком технологій	134780	144339
5.	Наукові працівники	105230	112430
6.	Наукові працівники – жінки	43844	51161
9.	Державні видатки на науку та розвиток технологій (млрд. донгів)	5293,95	12421,0
10.	Відсоток видатків на науку у ВВП	0,19	0,35
11.	Середнє фінансування на одного науковця (млн. донгів)	50,31	110,5

У 2013 році В'єтнам мав 112 430 наукових співробітників, у т. ч. 10 450 докторів наук (9 %), 38 612 магістрів (34 %), 58 958 наукових співробітників з вищою освітою (53 %) та 4 410 випускників коледжів (4 %). 86 % наукових співробітників працюють у структурах державного сектору, та майже всі науковці зі ступенем доктора наук (93 %) працюють у державному секторі. Наукові працівники держустанов зі ступенем магістра становлять 95 %.

Висновки. Результати аналізу потенціалу системи освіти у В'єтнамі свідчать, що протягом останніх років спостерігається зростання таких показників, зокрема, як чисельність навчальних закладів, кількість прийнятих до вищих навчальних закладів студентів, кількість працівників з науковим ступенем, обсяги бюджетного фінансування освіти тощо. Структура системи освіти у В'єтнамі влаштована таким чином, що є можливість безперервного навчання та становлення інтелектуального потенціалу особистості. Однак реалії такі, що не всі мають доступ до повної освіти. Обов'язковими є лише молодша та середня базова школи, які стали такими не так давно. Заслуговує на увагу виокремлення професійно орієнтованої гілки навчання на різних стадіях.

Потенціал, що забезпечується науковою галуззю, має достатню інституційну базу, як за кількісними показниками, так і за охопленням різних галузей знань. Однак кількість наукових кадрів, наведена в дослідженні, не може вважатися точною, адже серед наукових кадрів враховані також працівники освітньої галузі, які зайняті науковою діяльністю неповний робочий час, а інколи навіть просто номінально вважаються науковими працівниками. Крім того, видатки на науку з держбюджету залишаються скромними, незважаючи на державний пріоритет розвитку науки і технологій.

¹ Англ. Human Development Index, HDI.

ЛІТЕРАТУРА

- Дюндін В. Д. **Регіональні особливості формування та використання інтелектуального потенціалу суспільства**. Автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.00.05. Київ, 2010.
- Ильин В. А. Интеллектуальные ресурсы как фактор инновационного развития / В. А. Ильин, К. А. Гулин, Т. В. Ускова // **Экономические и социальные перемены: факты, тенденции, прогноз**, 2010, № 3.
- Каленюк І. До питання про освітній потенціал країни // **Економіка України**, 2001, № 11.
- Леонидова Г. В. Теоретико-методологические основы исследования интеллектуального потенциала населения // **Социологический альманах**, 2015, № 6.
- Руткевич М. Н., Левашов В. К. О понятии интеллектуального потенциала и способах его измерения // **Науковедение**, 2000, № 1.
- Семикіна М. В. **Інтелектуальний потенціал: соціальні виміри використання та розвитку** / М. В. Семикіна, В. І. Гунько, С. Р. Пасека / За ред. М. В. Семикіної. Черкаси, 2012.
- Chiến lược phát triển giáo dục 2011–2020** / Thủ tướng Chính Phủ, 2012.
- Human Development Report 2016. Vietnam**. URL: <http://hdr.undp.org/en/data> (дата звернення: 9.09.2017).
- Kết quả điều tra nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ năm 2014** / Bộ Khoa học và công nghệ, 2014. URL: <https://www.most.gov.vn/vn/tin-tuc/11501/so-lieu-thong-ke.aspx> (дата звернення: 12.09.2017).
- Lê Văn. Những con số “biết nói” về giáo dục đại học Việt Nam // **Vietnamnet**, 2017. URL: <http://vietnamnet.vn/vn/giao-duc/tuyen-sinh/nhung-con-so-biet-noi-ve-giao-duc-dai-hoc-vietnam-389870.html> (дата звернення: 6.09.2017).
- Số liệu chung cấp trung học cơ sở năm học 2016–2017** / Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2017a. URL: <https://moet.gov.vn/content/tintuc/Lists/News/Attachments/5136/So%20lieu%20thong%20ke%20THCS%202016-2017.pdf> (дата звернення: 6.09.2017).
- Số liệu chung cấp trung học phổ thông năm học 2016–2017** / Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2017b. URL: <https://moet.gov.vn/content/tintuc/Lists/News/Attachments/5135/So%20lieu%20thong%20ke%20GD%20THPT%202016%20-%202017.pdf> (дата звернення: 10.09.2017).
- Số liệu chung đại học năm học 2016–2017** / Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2017c. URL: https://moet.gov.vn/content/tintuc/Lists/News/Attachments/5132/so%20lieu%20thong%20ke%20GDDH%202016_2017.pdf (дата звернення: 10.09.2017).
- Số liệu chung Giáo dục mầm non năm học 2016–2017** / Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2017d. URL: https://moet.gov.vn/content/tintuc/Lists/News/Attachments/5132/so%20lieu%20thong%20ke%20GDMN%202016_2017.pdf (дата звернення: 11.09.2017).
- Số liệu chung tiểu học năm học 2016–2017** / Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2017e. URL: https://moet.gov.vn/content/tintuc/Lists/News/Attachments/5134/So%20lieu%20thong%20ke%20GDTH%202016_2017.pdf (дата звернення: 3.09.2017).
- Tiềm lực khoa học và công nghệ năm 2014** / Bộ Khoa học và công nghệ, 2014. URL: <https://www.most.gov.vn/vn/tin-tuc/11501/so-lieu-thong-ke.aspx> (дата звернення: 5.09.2017).

REFERENCES

- Dyundin V. D. (2010), *Rehional'ni osoblyvosti formuvannya ta vykorystannya intelektual'noho potentsialu suspil'stva*, Avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk : spets. 08.00.05, Kyiv. (In Ukrainian).
- Il'in V. A., Gulin K. A., Uskova T. V. (2010), “Intellektual'nyye resursy kak faktor innovatsionnogo razvitiya”, *Ekonomicheskkiye i sotsial'nyye peremeny: fakty, tendentsii, prognoz*, No. 3, pp. 14–25. (In Russian).
- Kalenyuk I. (2001), “Do pytannya pro osvitniy potentsial krayiny”, *Ekonomika Ukrayiny*, No. 11, pp. 70–77. (In Ukrainian).
- Leonidova G. V. (2015), “Teoretiko-metodologicheskkiye osnovy issledovaniya intelektual'nogo potentsiala naseleniya”, *Sotsiologicheskyy al'manakh*, No. 6, pp. 349–361. (In Russian).
- Rutkevich M. N., Levashov V. K. (2000), “O ponyatii intelektual'nogo potentsiala i sposobakh ego izmereniya”, *Naukovedeniye*, No. 1, pp. 49–65. (In Russian).
- Semykina M. V., Hun'ko V. I., Pasyeka S. R. (2012), *Intellektual'nyy potentsial: sotsial'ni vymiry vykorystannya ta rozvytku*, M. V. Semykina (Ed), TOV “MAKLAUT”, Cherkasy. (In Ukrainian).
- Chiến lược phát triển giáo dục 2011–2020* (2012), Thủ tướng Chính Phủ. (In Vietnamese).

Human Development Report 2016. Vietnam, available at: <http://hdr.undp.org/en/data> (accessed September 9, 2017).

Ket qua dieu tra nghien cuu khoa hoc va phat trien cong nghe nam 2014 (2014), Bo Khoa hoc va cong nghe, available at: <https://www.most.gov.vn/vn/tin-tuc/11501/so-lieu-thong-ke.aspx> (accessed September 12, 2017). (In Vietnamese).

Le Van (2017), «*Nhung con so “biet noi” ve giao duc dai hoc Viet Nam*», *Vietnamnet*, available at: <http://vietnamnet.vn/vn/giao-duc/tuyen-sinh/nhung-con-so-biet-noi-ve-giao-duc-dai-hoc-viet-nam-389870.html> (accessed September 6, 2017). (In Vietnamese).

So lieu chung cap trung hoc co so nam hoc 2016–2017 (2017a), Bo Giao duc va Dao tao, available at: <https://moet.gov.vn/content/tintuc/Lists/News/Attachments/5136/So%20lieu%20thong%20ke%20THCS%202016-2017.pdf> (accessed September 6, 2017). (In Vietnamese).

So lieu chung cap trung hoc pho thong nam hoc 2016-2017 (2017b), Bo Giao duc va Dao tao, available at: <https://moet.gov.vn/content/tintuc/Lists/News/Attachments/5135/So%20lieu%20thong%20ke%20GD%20THPT%202016%20-%202017.pdf> (accessed September 10, 2017). (In Vietnamese).

So lieu chung dai hoc nam hoc 2016–2017 (2017c), Bo Giao duc va Dao tao, available at: https://moet.gov.vn/content/tintuc/Lists/News/Attachments/5132/so%20lieu%20thong%20ke%20GDDH%202016_2017.pdf (accessed September 10, 2017). (In Vietnamese).

So lieu chung Giao duc mam non nam hoc 2016–2017 (2017d), Bo Giao duc va Dao tao, available at: https://moet.gov.vn/content/tintuc/Lists/News/Attachments/5132/so%20lieu%20thong%20ke%20GDMN%202016_2017.pdf (accessed September 11, 2017). (In Vietnamese).

So lieu chung tieu hoc nam hoc 2016–2017 (2017e), Bo Giao duc va Dao tao, available at: https://moet.gov.vn/content/tintuc/Lists/News/Attachments/5134/So%20lieu%20thong%20ke%20GDTH%202016_2017.pdf (accessed September 3, 2017). (In Vietnamese).

Tiem luc khoa hoc va cong nghe nam 2014 (2014), Bo Khoa hoc va cong nghe, available at: <https://www.most.gov.vn/vn/tin-tuc/11501/so-lieu-thong-ke.aspx> (accessed September 5, 2017). (In Vietnamese).

Вплив науково-освітніх ресурсів на формування інтелектуального потенціалу В'єтнаму

В. А. Мусійчук

Інтелектуальний потенціал проявляється по-різному в різні епохи та в різних країнах. У певні періоди історії для забезпечення інтелектуального потенціалу держави на перше місце виходили то фундаментальна наука, то технічні досягнення, то наявність великих університетів або рівень освіченості всього населення тощо. До основних факторів, що визначають інтелектуальний потенціал у сучасному світі, на думку багатьох науковців, належить стан науки та освіти держави.

Стаття присвячена сучасному стану систем освіти та науки В'єтнаму та їхньому впливу на формування і розвиток інтелектуального потенціалу цієї країни на макрорівні (інтелектуальний потенціал суспільства, держави). Насиченість науково-педагогічними кадрами, витрати на наукові дослідження, розвиток матеріально-технічної бази науки та освіти дають змогу визначити сучасний стан та вектор майбутнього економічного розвитку суспільства. У цьому дослідженні дається характеристика функціонування сфер освіти і науки, а також зроблена спроба визначити, як створення умов для отримання конкурентоспроможної освіти та науки впливає на розвиток інтелектуального потенціалу.

Ключові слова: інтелектуальний потенціал, освіта В'єтнаму, наука В'єтнаму, наукові дослідження, розвиток технологій

Влияние научно-образовательных ресурсов на формирование интеллектуального потенциала Вьетнама

В. А. Мусийчук

Интеллектуальный потенциал проявляется по-разному в разные эпохи и в разных странах. В определенные периоды истории для обеспечения интеллектуального потенциала государства на первое место выходили то фундаментальная наука, то технические достижения, то наличие крупных университетов или уровень образования всего населения и тому подобное. К основным факторам, определяющим интеллектуальный потенциал в современном мире, по мнению многих ученых, относится состояние науки и образования государства.

Статья посвящена современному состоянию систем образования и науки Вьетнама и их влиянию на формирование и развитие интеллектуального потенциала этой страны на макроуровне (интеллектуальный потенциал общества, государства). Насыщенность научно-педагогическими кадрами, расходы на научные исследования, развитие материально-технической базы науки и образования позволяют определить современное состояние и вектор будущего экономического развития общества. В этом исследовании дается характеристика функционирования сфер образования и науки, а также предпринята попытка определить, как создание условий для получения конкурентоспособного образования и науки влияет на развитие интеллектуального потенциала.

Ключевые слова: интеллектуальный потенциал, образование Вьетнама, наука Вьетнама, научные исследования, развитие технологий

Стаття надійшла до редакції 30.09.2017